

DAAN BRONKHORST is sinoloog en vertaler en werkte meer dan dertig jaar lang voor Amnesty International. Zo kennen vele dichters hem, want hij stelde voor Amnesty verschillende originele bloemlezingen samen waar een dichter maar wat graag aan wou bijdragen. Bronkhorst is ook zelf dichter en auteur van onder meer *Encyclopedie van de menselijkheid* (2007), met duizend trefwoorden over de menselijke waardigheid. Als sinoloog vertaalde hij onder meer werk van Nobelprijs voor de Vrede-winnaar Liu Xiaobo en van Ai Qing, een belangrijke Chinese dichter die in ongenade viel, maar nu dankzij de inspanningen van zijn zoon, de kunstenaar Ai Wei Wei, weer onder de aandacht wordt gebracht. De bundel *Sneeuw valt op het land van China* van Ai Qing, met een ontroerend voorwoord van Ai Weiwei, is eind 2021 verschenen bij Uitgeverij Lebowski. — J.G.

Vier gedichten van Ai Qing

Chinese dichters van de twintigste eeuw beleefden de natuur bepaald niet als ‘voor tevreden en legen’. Natuur was betovering en geweld, ont-snapping en bedreiging, leven en dood.

Ai Qing (1910-1997) maakte grote reizen over het land van China. Eerst als student en schilder, daarna om het oorlogsgeweld te ontvluchten, nog later als partijfunctionaris die contact legde met de bevolking van steppen en woestijnen.

Ai Qing is nauwelijks bekend in het Westen, zijn zoon des te meer: de dissidente beeldend

kunstenaar Ai Weiwei. Als kind bracht die laatste met zijn vader jaren door in een holwoning in een barre uithoek van China, toen Ai Qing door het communistisch regime als ‘rechts element’ was verbannen. Over een periode van bijna vijftig jaar overleefde Ai Qing gevangenschap, honger, bevrozing, bombardementen, politieke ongenade en bijna-executie. Aan het eind van zijn leven werd hij gerehabiliteerd met een hoge positie in de Chinese Schrijversassociatie.

Daan Bronkhorst

Het noorden

Ik zie voor me hoe
onze voorouders
de kudden leidden
en fluit speelden
in de diepe schemering van deze woestijn.
In de oude gele aarde
waarop ik loop,
liggen de skeletten van onze voorouders begraven.
Zij hebben duizenden jaren
dit land bebouwd,
hier worstelden ze
met de genadeloze natuur
en namen ze het land onder hun hoede.
Nooit verloren ze hun waardigheid
en toen ze stierven
lieten ze het land aan ons na.
Ik hou van dit trieste land,
deze weidse en dorre grond
die ons eenvoudig van taal
en ruim van hart heeft gemaakt.
Ik geloof in deze ruimhartigheid,
dit koppig voortleven op het vlakke land
dat nooit ten onder zal gaan.
Ik hou van dit trieste land,
dit oude land,
dit land dat
voortbracht wat ik liefheb:
het meest beproefde en oudste
volk ter wereld.

februari 1938

Schemering

De bossen in de schemering zijn zwart en zacht,
de poelen in het bos lichten op
en ik geef me graag over aan de strelende wind
die bij vlagen de geur van het veld aandraagt.

Altijd heb ik hem lief, die geur,
waar ik ook dwaal
als de schemer over de velden gaat.
En wat me verwacht is de onontkoombare herinnering
aan de geur van mest langs de wegen in mijn streek
en de geur van hooi in de stallen bij het dorp.

Wuchang, 16 juli 1938, in de schemering

Winterbos

Ik loop graag door het winterbos
het winterbos dat dagenlang geen zonlicht krijgt
het winterbos dat in de droge wind verdort
het winterbos dat telkens wordt bedekt met sneeuw

hoe heerlijk die winterdagen zonder kleur
hoe heerlijk die winterdagen zonder vogelgekrjjs
gelukkig is de man alleen die loopt door het winterbos
ik ga er steeds als een jager doorheen
zonder enig plan om te doden

februari 1939

Bomen

Een boom, en nog een boom
elk voor zichzelf, elk stram rechtop,
en de wind en de lucht
die vertellen hoe zij elk apart staan.

Maar onder het dek van de aarde
spreiden zij wijd hun wortels
en in de onzichtbare diepte
knopen zij wortels aaneen.

lente 1940

Uit: *Sneeuw valt op het land van China: Gedichten van Ai Qing*, vertaald en biografisch ingeleid door Daan Bronkhorst (uitgeverij Lebowski, 2021).